

NATO'YA HAYIR!

“Natoya Hayır” mitinginde yapılan konuşma, Ankara, 22 Nisan 1978.

Bugün burada yıldönümleri Nisan ayına rastlayan iki tarihsel olay vesilesiyle toplandık. Biri olumlu, biri olumsuz. Biri onurlu, biri onur kırıcı. Biri sevinçli, biri öfkeli. Birini kutlamak, öbürünü protesto etmek için toplandık.

23 Nisan Tüm Yurtseverlere, İlericilere, Sosyalistlere, İşçi ve Emekçi Halkımıza Kutlu Olsun

İlki, elli sekiz yıl önce 23 Nisan 1920’de, çöken Osmanlı İmparatorluğundan Türkiye’nin doğuşunu simgeleyen Türkiye Büyük Millet Meclisi tarih sahnesinde yerini aldı. Türkiye halkı dışa dönük olarak emperyalizme karşı, içe dönük olarak da sultanlığa, halifelige, çökmüş bir imparatorluğun feodal kalıntılarına karşı savaş veriyordu. Bu çifte savaş birbirinden ayrılmazdı. Birincisi, aynı zamanda halife sıfatını taşıyan sultan ve bütününde Osmanlı yönetimi emperyalizmin bir kuklası ve işbirlikçisi olmuşlardı; ikincisi, anti-emperyalist savaşlar her zaman demokratik bir öz taşırlar, bizimki de öyleydi. Ankara’da 1. Büyük Millet Meclisi’nin açılmasıyla dine ve soya dayanan egemenlik yerine, genel oya dayanan ulusal egemenlik ilkesi yaşama geçiriliyordu. Demokratik nitelikteydi 1. Büyük Millet Meclisi. Tek meclisti, senato yoktu. Yasama ve yürütme erkleri Büyük Millet Meclisi’nde toplanmıştı. İlk zamanlar, hükümeti oluşturan bakanların her biri Meclis tarafından oylamayla seçilirdi. Meclis’de çetin tartışmalar olurdu. Daha sonraları, burjuvazi ve toprak ağaları iktidara daha sağlam yerleştikçe bu durum değişecekti ama, yine de 1920’de, Büyük Millet Meclisi’nin oluşturulması Türkiye’nin siyasal tarihinde, demokratikleşme sürecinde ileri bir adımdı.

Bilimsel sosyalistler, işçi sınıfı partilileri ülkelerinin tarihlerindeki her ileri adımı, girişime, sahip çıkarlar, tüm ilerlemelerin tarihsel mirasçısı onlardır. Türkiye’de de bizleriz, hepimiziz. 23 Nisan 1920’yi onurla anıyoruz. 23 Nisan tüm yurtseverlere, ilericilere, sosyalistlere; işçi ve emekçi halkımıza kutlu olsun.

NATO Yalnız Askeri Değil, Ekonomik, Kültürel, Sosyal Alanları da Kapsar

Nisan’a rastlayan ikinci yıldönümü NATO’nun -Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü’nün- 1949’da, 4 Nisan’da kuruluşudur. Türkiye’nin 1952’de katıldığı NATO. Türkiye’nin emperyalizme bağımlılığını pekiştiren ve simgeleştiren NATO. 1952’den beri Türkiye için tehlikelerle, ezikle, onur kırıcılıkla dolu NATO üyeliği yılları.

Ulusal Kurtuluş Savaşı zaferle bitmişti. 1920’de Büyük Millet Meclisi’nin kuruluşunu 1923’de Cumhuriyetin ilanı izlemişti. Sultanlık ve halifelik kaldırılmıştı. Ama yine de Türkiye, ne Kurtuluş Savaşının hedefi olarak ilan edilen tam bağımsızlığa, ne de demokratik bir rejime kavuşamadı. Kavuşamadı çünkü, Türkiye emperyalist-

kapitalist dünya ilişkileri ağı dışına çıkamadı. Egemen sınıf burjuvazi ile ortağı büyük toprak sahipleri sınıfı ve onların politik temsilcisi ve yöneticisi küçük burjuva kadrolar, sınıfsal nitelikleri gereği, Türkiye için bu ilişkiler ağı içinde, kapitalist yoldan gelişmeyi seçtiler. Bu emperyalizme bağımlılık demektir. Bu, demokratik hak ve özgürlüklerin reddi, işçi ve emekçi kitlelere karşı burjuvazinin ve ortaklarının katıksız diktatoryası demektir. Uzun yıllar böyle geçti. Şimdi durum değişirse, her şey karşı işçi, emekçi kitlelerin, aydınlar ve gençlik kesimlerinin demokratikleşmesi, radikalleşmesi önlenememişse, bu, dünyada sosyalist sistemin genişleyip güçlendiği koşullarda, Türkiye’de toplumun nesnel gelişme doğrultusundan ve işçi sınıfının emekçi kitlelerin ve diğer demokratik güçlerin verdiği mücadeledendir.

NATO’yu uzun yıllardır halkımıza ve dünya kamuoyuna kolektif güvenlik antlaşması ve örgütü olarak sundular. Sovyetlerin, “beynelmilel komünizm”in tehdit ve saldırısına karşı bir savunma paktı ve örgütü olduğunu iddia ettiler. Oysa NATO emperyalizmin tahakküm ve saldırı aracıdır. NATO, daha önce tarihte benzeri olmayan bir antlaşmadır. Antlaşmalarla kurulan askerî ittifaklar ancak fiili hallerinde yürürlüğe girer, eyleme dönüşürdü. NATO antlaşması ise fiili savaş halinden önce fiili askerî örgütlenmeyi getirmiş ve Avrupa’nın dört bir yanına yayılmış askerî örgütler, güçler, üsler, tesislerle 29 yıldır silahlanmasını durmadan artırarak ömrünü sürdürmüştür. Ve NATO yalnız askerî de değildir. Ekonomik, kültürel, sosyal alanları da kapsar. “Hür dünya” etiketi altında maskelenen kapitalist sistemin, kendi deyimleriyle Batı uygarlığının hegemonyasını, sömürsünü, her türlü çıkarlarını sürdürmektir amaç. NATO antlaşması metni bu noktalarda gayet açıktır.

Gelişmiş Kapitalist Ülkeler NATO’ya Neden Gerek Gördüler?

Emperyalizmin odakları gelişmiş kapitalist ülkeler NATO gibi bir askerî antlaşmaya ve örgütlenmeye neden gerek gördüler? Şundan ötürü:

1917 Büyük Ekim Sosyalist Devrimi oluncaya kadar tüm dünya emperyalist kapitalist ilişkiler ağı içindeydi, tüm dünya emperyalist kapitalist toplumların mamul maddeler pazarı, ham maddeler kaynağı, sermaye yatırım alanlarıydı. Ekim Devrimi sosyalizmin kuruluş yolunu açınca, Sovyetler Birliği’nin dünyanın altıda birine eşit toprakları emperyalist kapitalizmin alanı dışına çıktı. 2. Dünya Savaşı’ndan sonra bu alan daha da daraldı. Orta ve Doğu Avrupa’da ve Çin’de sosyalist devrimlerin yerleşmesi dünya emperyalist kapitalizmini daha da sıkıştırdı. İnsan toplumlarının tarihsel evriminin doğal sonucu olan bu gelişmeleri durdurabilmek, hatta elinden gelirse geriletebilmek için emperyalizm dünya çapında bir komünizm tehlikesi, Sovyet tehdidi, saldırısı öcüsü yaratıp ortaya salıverdi. Başta Sovyetler Birliği olmak üzere sosyalist dünyayı askerî üsler ve dinleme tesisleriyle kuşatmayı; soğuk savaş kışkırtıcılığını; zayıf, ulusal kurtuluş hareketlerine bağımlı ülkelerin iç işlerine müdahaleyi maskeleyebilmek, kendince haklı gösterebilmek için başta ABD olmak üzere emperyalist kamp hep bu saldırı tehdit ve tehlike öcüsünü öne çıkararak, propaganda çarklarını durmadan işletti.

Türkiye’nin NATO’ya Giriş Nedenleri

Türkiye’nin NATO’ya girişi, topraklarını NATO ve Amerikan üslerine açışı, askerî

eğitim ve savaş araç, gereç, silah ve yöntemleri bakımından Amerika'ya ve NATO'ya bağımlı hale getirilişi de aynı tehdit ve tehlike şamatasıyla, durmadan kışkırtılan anti-komünizm ve anti-sovyetizm ticaretiyle örtbas edilmek, halkımıza kabul ettirilmek istendi. 1945'de, günün değişmiş koşullarına daha uygun yeni bir antlaşma yapabilmek için süresi dolan 1925 Antlaşmasını Sovyetler Birliği'nin yenilememesi, bir elçabukluğuyla, Sovyet tehdidi, komünizm tehlikesi propagandasının temel di-reği yapıldı. Durmadan çığnendi bu sakız, hâlâ da çığneniyor.

Gerçekte olan ise şuydu. Birincisi, egemen sınıf burjuvazi ve ortağı toprak ağaları kendi güçleriyle Türkiye kapitalizmini sürdüremeyeceklerini, ayakta kalamıyacaklarını seziyorlardı, biliyorlardı. Selameti -kendi selametlerini- Amerika'ya, Batı dünyasına bağlanmakta görüyorlardı. Bunun içindir ki, 1952'de NATO'ya, 1963'de Ortak Pazar'a girme kararları askerî veya ekonomik kararlar olmaktan çok politik kararlardı; emperyalist kapitalist "Batı"ya kapılanma, onunla bütünleşme kararları. Türkiye burjuvazisi NATO'ya kabul edilebilmek için Kore'ye asker gönderdi. Gencecik Mehmetçikler, yurttan binlerce kilometre uzakta, ne için dövüşüldüğünü bilmedikleri bir savaşta kırdırıldılar. Ulusal kurtuluş savaşı vermiş Türkiye, ulusal kurtuluş için silaha sarılmış, saldırıya uğramış bir halka karşı emperyalistler safında çarpıştı. Temmuz sonlarına doğru Kore'ye asker gönderme kararı alındı, Ağustos'un ilk haftasında NATO'ya başvuruldu.

İkincisi burjuvazi kendi gücüyle iç pazarı yeterince geliştirmiyor, artık değeri dilediğince büyütmemiyordu. Tekellerle işbirliği edip, yabancı sermayeye kapıları iyice açarak, artıkdeğeri büyütme, kaymağını yabancılara kaptırsa bile kendi payını çoğaltmak yolunu seçti. Tüm olanaklarıyla, her koldan emperyalist Batı'ya abanmayı yeğledi. Bunu maskelemek için de anti-sovyet ve anti-komünist duman perdesi yoğun ve yakıcı tutuldu.

Türkiye sosyalist dünya tarafından bir tehdit ve tehlike altında değildi ve bugün de değildir. Kaldı ki, NATO bir korunma sağlamıyor. NATO stratejisi Türkiye'yi korumak ve savunmak için yapılmamıştır. NATO stratejisi ve örgütlenişi, başta Sovyetler Birliği olmak üzere sosyalist ülkeleri kuşatmak, dünyadan soyutlamak ve bir nükleer 3. dünya savaşı olasılığına göre ABD'nin korunmasını, savunmasını, çıkarlarını sağlamak hedeflerine yöneliktir ve bu doğrultuda biçimlenmiştir. Türkiye'nin konumu ve ona yapılan ve yapılacak muamele böyle bir stratejinin ve hedeflerinin gereklerine göre belirlenir; bu gerekler Türkiye'nin gerçek yurt savunması gereklerine uyar veya uymaz, NATO bununla ilgili değildir. NATO antlaşması savaş halinde otomatik yardım, hele askerî yardım, hiç garanti etmez. Bu konuda antlaşmanın 5. maddesi açıktır. Ve durumun böyle olduğu, 1964'de Kıbrıs'a ilişkin olarak zamanın ABD Başkanı Johnson'un İnönü'ye yazdığı meşhur mektupla doğrulandı.

NATO'nun Resmi Stratejisi: Kademeli Esnek Mukabele

Başta bir kanıt daha var. NATO'nun on yılı aşkın bir zamandır benimsediği strateji "kademeli esnek mukabele" stratejisi diye anılır. Bunu önce ABD kendi stratejisi olarak geliştirip benimsedi, sonra NATO'ya getirdi. De Gaulle Fransa'sı buna karşı çıktığından kabul olunmadı. Ama bir süre sonra Fransa NATO'nun askerî örgütünden çekilince, başka itiraz eden olmadığından, "kademeli esnek mukabele" NATO'nun

resmi stratejisi oldu. Adından anlaşılacağı üzere bu strateji savaşın ABD toprakları dışında, kademe kademe başlatılıp geliştirilmesini ve “esnek” yöntemler -kademeler arasında görüşmelere girişmek gibi- kullanılmasını öngörmektedir. Bu strateji ABD dışında diğer NATO ülkelerini, özellikle sınır bölgelerini savaşın deneme alanları olma durumuna getirmektedir. Türkiye bu ülkelerin başında gelenlerdendir.

NATO'nun Türkiye için taşıdığı tehlike bundan ibaret değildir. Toprakları üzerinde barındırdığı NATO ve ABD üs ve tesisleri yüzünden Türkiye dünyanın herhangi bir yerinde patlak veren bir anlaşmazlığın sıcak bir nükleer savaşa dönüşmesi halinde kendi iradesi ve isteği dışında o savaşa sürüklenecektir. Bu üs ve tesislerden ötürü herhangi nedenle patlak veren bir dünya savaşının Türkiye'ye bulaşması kaçınılmazdır.

Nötron Bombasının Üretimi Yasaklanmalıdır

ABD'nin nötron bombasını geliştirmesi ve üretimine geçmeyi tasarlaması hem Türkiye'deki üsleri, hem de bir dünya savaşı olasılığını daha tehlikeli kılmaktadır. Mala zarar vermiyen, ama anında veya büyük acılar çektire çektire can alan nötron bombası Amerika dışındaki NATO ülkelerinde kullanılmak üzere hazırlanmıştır; oralandaki üslere yerleştirilecektir. Uluslararası ilişkilerde yumuşama -detant- sürecine, Helsinki Anlaşmasına aykırı düşen, silahlanma yarışını kızıştıran, kitlesel imha aracı nötron bombasının üretimi yasaklanmalıdır. Bu arada, bu “pis bomba”nın bizdeki üslere yerleştirilmesine müsaade edilmemeli, bilgimiz dışında yerleştirilmesi olasılığına karşı gerekli tedbirler şimdiden alınmalıdır.

Türkiye'deki Üsler ve Tesisler Bölge Barışını ve Ülkelerini Tehdit Altında Tutmaktadır

Üs ve tesislerin bölgedeki ülkelerle ve genel olarak 3. dünya ve sosyalist ülkelerle ilişkiler üzerinde olumsuz etkisi vardır. Üsler ve tesisler ve barındırdıkları nükleer silahlar, füzeler ve bombardıman uçakları bölge barışını ve ülkelerini tehdit altında tutmaktadır. Bu durumdan ötürü 3. dünya ülkeleri Türkiye'yi, haklı olarak, emperyalizmin bir aracı saymışlardır. Bu koşullarda Türkiye ile bu ülkeler arasında ilişkilerin tam bir güven içinde gelişmesine olanak yoktur.

Nato Üyeliği Ulusal Çıkarlarımıza, Bağımsızlığımıza da Kesinlikle Aykırıdır

NATO üyeliği, Türkiye ve içinde bulunduğumuz bölge için savaş tehlikesi yaratmanın yanı sıra, ulusal çıkarlarımıza, bağımsızlığımıza da kesinlikle aykırıdır. NATO Türkiye'ye yurt savunmasının gerektirdiğinden daha büyük bir ordu bulundurmaya, daha büyük askerî harcamalara girişmeyi dayatmıştır. Bu yüzden eldeki kaynakların büyük bir bölümü ülkenin ekonomik kalkınmasına değil, bu gereksiz harcamalara gitmektedir. Yine de silahlı kuvvetlerin donanımı ileri standartlara erişememekte, Türkiye'ye miyadını doldurmuş veya modası geçmiş araç ve silahlar verilmektedir. Ve silahlı kuvvetler eğitim ve savaş araç, gereç ve silahları bakımından tek dış kaynağa bağımlı kalmaktadır; bu teknik bağımlılık Türkiye'nin politikasına baskı koymak için kullanılmakta, politik bağımlılığa dönüşmektedir.

Bu bağımlılığın açık bir örneğini ve belirtisini bugün yaşamaktayız. ABD'nin

üç yıldır uyguladığı ambargo dolayısıyla ordunun savaş gücü, NATO komutanı General Haig'in açıklamasına göre yarı yarıya düşmüştür. Bu öyle bir Amerikan ambargosudur ki, yarattığı açığı NATO'nun diğer üye devletleri de kapatmaya yanaşmamaktadırlar. Ve bundan amaç, hep bildiğimiz gibi, Türkiye'ye, Kıbrıs'da Amerika'nın istediği bir çözümü dayatmak ve kabul ettirmektir.

Savunma İşbirliği Anlaşması Meclise Getirilmeli ve Reddedilmelidir

Hükümet başkanı bu konuda çelişkiler içindedir. Bir yandan tek dış ikmal kaynağına bağlanmanın sakıncalarını belirtip bundan kurtulunacağı vurgulanmakta, öte yandan ambargonun Amerikan Kongresince kaldırılmasını sağlayabilmek için ambargonun komisyonda konuşulacağı günden önce Kıbrıs konusunda Türkiye'nin öneriler paketinin B.M. Genel Sekreteri Waldheim'e sunulmasına özen gösterilmektedir. Bir yandan "haysiyetli, kişiliği olan dış politika"dan ve "milli savunma" kavramından söz edilmekte, öte yandan yurt topraklarının bir bölümünü Amerikalılara kiralayan ve Türkiye Cumhuriyeti yönetimi dışına çıkararak Savunma İşbirliği Anlaşması'nın, öngörülen kira yükseltilerek, Amerikan Kongresince onaylanması istenmektedir. Bu istendiğine göre de, hükümet kendisi bu anlaşmadan yanadır ve büyük olasılıkla anlaşmayı, NATO antlaşmasına dayanan bir uygulama anlaşmasıdır sözde gerekçesiyle Millet Meclisi'ne getirilmeden uygulamaya koyacaktır. Anlaşma Millet Meclisi'ne getirilmeli ve reddedilmelidir.

Türkiye En Kısa Sürede NATO'dan ve CENTO, AET, Enerji Ajansı Gibi Diğer Emperyalist Kuruluşlardan Çıkmalıdır

NATO antlaşması, uygulaması; bu antlaşmaya bağlanan ikili anlaşmalar, üsler ve tesisler feshedilmedikçe ve ortadan kaldırılmadıkça Türkiye tam bağımsızlığına ve egemenliğine kavuşamaz. Bu antlaşma, anlaşma ve uygulamaların getirdiği kısıtlamalar ve koşullar ve yol açtığı baskılar ulusal bağımsızlık ve egemenlikle asla bağdaşmaz. Türkiye en kısa sürede NATO'dan ve CENTO, AET, Enerji Ajansı gibi diğer emperyalist kuruluşlardan çıkmalıdır. Türkiye, saldırı araç ve tesislerini barındıran ülke olmaktan çıkıp bölgede bir barış unsuru olmalıdır. Askeri bloklar dışı, bağlantısız bir dış politika izlenmelidir. Bölgedeki komşu devletlerle, başta Sovyetler Birliği olmak üzere, saldırmazlık dostluk ve işbirliği antlaşmaları yapılmalıdır. Ulusal savunma politikası ve uygulamaları gerçek yurt savunması esasına oturtulmalı, silahlı kuvvetler ona göre donatılmalı ve eğitilmelidir.

Emperyalizme Bağımlılığın Yarattığı İç Politika Bunalımları

Emperyalizme bağımlılığın yarattığı, yaşamakta olduğumuz bunalımlar yalnızca dış politikaya ilişkin olanlardan ibaret değildir. İç politika bunalımları da bu bağımlılıkla bağlantılıdır. Tırmandırılan kanlı terörde dış etkenlerin, gizli örgütlerin parmağı olduğu kuşkusuzdur. Geri kapitalizm düzeni ve emperyalizme bağımlılığını sürdürebilmek için dış ve iç sermaye sınıfları ve politik güç alanları, gizli örgütleri toplumun tüm demokratik güçlerini, hareketlerini, işçi emekçi kitleleri sindirmek, bastırmak çabasıdadır. Bu dış ve iç sömürü düzenini, ancak baskı, şiddet ve zulüm rejimi altında sürdürebileceklerinin hesabı içindeler. Doğu illerimiz bu hesaptan

paylarını fazlasıyla almaktadırlar. Ötedenberi Doğu'da daha yoğun sürdürülegelen baskıcı yöntemler, bu defa tam bir kanlı baskıya dönüştürölmek istenmiştir. Pazarcık ve Malatya bombalı posta paketleri olaylarının anlamı budur. Doğacak kargaşanın giderek tüm bölgeye yayılacağı hesabıyla, bombalar patlatarak toplumda patlamalar yaratmak, sonra da "ayaklanma, ihtilal!" naraları ile kanlı bastırma hareketlerine girişip tüm bölgeyi demir çember içine almak. Birbirinden belki farklı amaçlar güderek, emperyalizmle yerli faşizm aynı yöntemleri kullanmakta, kışkırtmaları köröklemede birleşiyorlar.

Ulusal Bağımsızlık İçin NATO'ya Hayır!

Bu Ulusal Egemenlik Bayramı günlerinde, ulusal bağımsızlık ve egemenliğimizin şimdi ne halde olduğunu düşünmeliyiz. Ellisekiz yıl önce başlatılan ulusal egemenlik kavgası bugün, 1978 Nisan'ında da bitmemiştir ve Türkiye emperyalist kapitalist ilişkiler ağı içinde dışa bağımlı kaldıkça da bitmiyecektir. Ulusal bayramları, ruhu ve anlamını yitirmiş birer merasim biçimine dönüştürdüler. Ulusal Egemenlik Bayramı'nın kaynağına biz dönelim, anlamını anımsayalım; ulusal egemenlik kavgasını bugünün şartlarında daha da büyük bir şevk ve heyecanla, sebat ve cesaretle verelim, ta NATO'dan ve tüm emperyalist bağlardan kurtuluncaya kadar!

Ulusal bağımsızlık için NATO'ya Hayır!

Çark Başak, Sayı 47, 26 Nisan 1978